

כולל "פורת יוסף"
ע"ש ר' יוסף בן ר' סעדיה חדד ז"ל
רח' זבולון 37 גדרה

עלון מס' 88
כ"א תמוז תש"ע
פנחס

"מְלַבֵּד עֵלֶת הַתְּמִיד"
(במדבר, כ"ח, ל"א)

יִלְבְּדִי
הַטָּשִׁי תִבְכוּת
לִילֹוֹה לַיַּעֲנִי
בַּשְּׁעֵת זַיְחִקוּ
וְטָז לִכְפֹּר
כִּטְלוּ הַקְּרִיב
קִרְבַּן הַתְּלִיד
לִפְנֵי ה',
זֶה גְּלוּלוֹת חֶסֶד
שֶׁטָּן כְּלוֹהוּ.

זמני השבת
בניסת השבת: 19:29
יציאת השבת: 20:33

שיהיו דברי תורה "מחודדין בפיו"...

"לָכֵן אָמַר הַגָּנִי נִתֵּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹום"
(במדבר, כ"ה, י"ב)

בדין הוא שיטול שכרו (במד"ה)

כאשר נתפס רבן שמעון בן גמליאל אדם יכול להפסיד את כל שכר המצווה למלכות ורצו להורגו היה יושב ותוהה מדוע... היה ר' ישמעאל תלמידו מוצא להורג ביחד עימו, ראה את רבו יושב וחושב. רמז לו: "ר' רצונך שאומר דבר לפניך?" ענה לו: "אמור". אמר לו ר' ישמעאל: "אולי בשעה שהיית יושב ודורש בהר הבית וכל העם שבישראל יושבים לפניך נפלה עליך גאווה?" ענה: "ניחמתני, אתה צודק..."

כאשר נתפס רבן שמעון בן גמליאל אדם יכול להפסיד את כל שכר המצווה למלכות ורצו להורגו היה יושב ותוהה מדוע... היה ר' ישמעאל תלמידו מוצא להורג ביחד עימו, ראה את רבו יושב וחושב. רמז לו: "ר' רצונך שאומר דבר לפניך?" ענה לו: "אמור". אמר לו ר' ישמעאל: "אולי בשעה שהיית יושב ודורש בהר הבית וכל העם שבישראל יושבים לפניך נפלה עליך גאווה?" ענה: "ניחמתני, אתה צודק..."

"יִפְקֹד ה', אֱלֹהֵי הַרְוֹזוֹת לְכָל-בָּשָׂר, אִישׁ, עַל-הַעֲדָה"
(במדבר, כ"ז, ט"ו)

להודיע שבחן של צדיקים שכשנפטרו מהעולם מניחים צרכי עצמם ועוסקין בצרכי ציבור. (רש"י)

"ע"י שתיקה יזכה לבטחון בה"

אדם אינו תיש, שבענבל שעל צווארו הוא מבשר לכל על כל צעד ושעל שהוא פוסע.
~ אמנו, יהא שמייה רבא ~

מעשה ובקשו אנשים מעיירה סמוכה למרן "החפץ חיים", מאחר והימים הנוראים ממשימים ובאים ועדין אין להם "בעל תפילה", שישלח אחד מתלמידיו שיתפלל אצלם בימים הנוראים.

הח"ח קרא לאחד מתלמידיו ובקשו שלקראת הימים הנוראים ילך להתפלל באותה קהילה. התלמיד אמר כי רוצה הוא להתפלל בימים נוראים במחיצת רבו, ובמחיצת הישיבה הקדושה ואין הוא חפץ להתפלל באותה עיירה.

אמר הח"ח לאותו תלמיד: האדם לא נברא רק בשביל עצמו, אלא גם לעשות חסד עם אחרים וזה תפקידו עכשיו להתפלל באותה עיירה... ומהר"ץ ממוולוז'ין כותב בהקדמה ל"נפש החיים" בשם אביו הגר"ח זצ"ל לשון יותר חריפה: האדם לא לעצמו נברא, אלא רק להועיל לאחרים ככל אשר ימצא בכוחו לעשות. מתוך אוצרות התורה

דיני סמיכות גאולה לתפילה (המשך)

פינת ההלכה

הרב דב ניסים עליע"א,

כיוון שצריך להסמיך ברכת 'גאל ישראל' שחותמת את קריאת שמע וברכותיה, לתפילת עמידה, ואין להפסיק ביניהם כלל, נשאלת השאלה האם יכול לענות 'אמן' אחר ברכת 'גאל ישראל' עצמה, ולא נחשב הפסק כיוון ששייך לברכה? התשובה לכך מתחלקת לשניים:

א. **לענות "אמן" אחר עצמו** - למנהג אשכנז שעונים אמן אחר עצמם רק בברכת 'בונה ירושלים', וכן למנהג תימן שעונים אמן אחר עצמם דווקא אחר רצף של שתי ברכות ומעלה (כגון "השכיבו" בקריאת שמע של ערבית), גם אחר 'גאל ישראל' אין מקום לענות אמן אחר עצמם. ואף למנהג ספרד שעונים אמן אחר עצמם גם אחר שתי ברכות שאינן רצופות (כגון "שתבח" בפסוקי דזמרה, "הללוך" בהלל), מכל מקום אחר 'גאל ישראל' גם הם אינם עונים אמן אחר עצמם, כיוון שחששו לדברי 'הזוהר' שאין להפסיק אף באמן זה.

ב. **לענות "אמן" אחר שליח ציבור** - מנהג ספרד ומנהג תימן לא לענות אמן אף אחר שליח ציבור (אם סיים קודם לו, ועדיין לא התחיל בתפילת עמידה), כיוון שחששו לדברי 'הזוהר' שאין להפסיק אף באמן זה.

מנהג אשכנז הקדום לענות אמן אחר שליח ציבור, ואולם בדורות האחרונים גם האשכנזים נהגו להיפטר מעניית אמן זה, כדי לצאת ידי חובת כל השיטות, וזאת ע"י שמסיימים יחד עם שליח ציבור, או שמתחילים תפילת עמידה מעט קודם שליח ציבור (ולא כמו שיש נוהגים בטעות, ששליח ציבור מסיים חתימת גאל ישראל בלחש, שע"י זה נראה כמטבע ממטבע שטבעו חכמים).

וּמוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים
סְגֵלָה גְדוּלָה וְנִפְלְאוֹת לְאָדָם
שֵׁישׁ לוֹ קָרוֹב אוֹ אוֹהֵב
שִׁטְרָם זָכָה לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה,
לְהַתְּפַלֵּל עֲלָיו בְּבִרְכַּת 'הַשִּׁיבֵנו', וְלְהַזְכִּירוֹ
בְּשֵׁמוֹ שִׁיחֲזִירָהוּ ה' בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה.

התפלה - השמירה המעלה

בְּשִׁבְתָּהּ יוֹצֵא ר' יחזקאל
אברמסקי מפתח ביתו,
הָיָה שֵׁם יְדוֹ עַל הַמְּזוּזָה וְאוֹמֵר:
"רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי הוֹלֵךְ מִהַבַּיִת
בְּרִיא, וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ מִמֶּךָ שְׂאֲחִזֵּר בְּרִיא".

מספרים על הגאון רבי זלמן בעל התניא, שהיה גר סמוך לחצר של תלמוד תורה, ובאמצע החצר היה עמוד של בנים, גבוה עשרה מטר, והילדים התלמידים התחרו ביניהם מי יצליח לעלות לפסגת ראש העמוד.

בין המתחרים היה נכדו של הרב, הילד מנדל, [שנתפרסם אחר כך כגאון רבי מנחם מנדל מליבאוויטש, בעל צמח צדק]. והנה התחילו התלמידים לרוץ ולעלות על העמוד, אך כשהגיעו לחצי העמוד המה כרעו ונפלו, ואילו הילד מנדל הצליח לעלות עד רום פסגת העמוד, והכל מחו לו כפיים.

בשמוע הגאון את הרעש של מחיאות כפיים, הסתכל דרך החלון, וראה את נכדו עומד למעלה בראש פסגת העמוד, וכולם מוחים לו כפיים, רמז לו באצבעו שיבוא אליו, וכשבא, שאל את הנכד: "מנדלי, למה עלית לראש העמוד?", ענהו הנכד: "סבא, זוהי התחרות בינינו, ולמעשה כולם לא הצליחו לעלות, ורק אני הצלחתי".

שאל הסבא: "במה כוחר יפה יותר מכולם?", ענה לו: "סבא! אני הסתכלתי עליהם וראיתי שכאשר הגיעו לחצי גובה העמוד, הביטו למטה וראו שהם גבוהים מן הקרקע, קבלו סחרחורת, ונפלו. אני החלטתי לא להסתכל למטה, כי אם רק למעלה, ולכן אזרתי עוז ועליתי לרום פסגת העמוד".

אמר לו הרב: "טוב עשית, ומקרא מלא הוא **"אורה חיים למעלה למשכיל, למען סור משאול מטה"**, ולכן גם בלימודך, לא תסתכל על קטנים ממך בחכמה, פן תסתפק במועט, ואפשר שגם תרד מרמת הלימוד שלך, אלא תסתכל בגדולים ממך, באופן שגם אתה תעלה מעלה מעלה, ובזה תזכה להיות ברום המעלה.

רבי חיים סנואני היה נוהג לבקר בעירות ברחבי תימן בהן גרים יהודים. בביקוריו הוא היה בודק את כל עניני הדת האם הם מתנהלים כהלכה, ביחוד היה שם את עינו על עניני חינוך הילדים.

באחד מביקוריו בכפר נידח הוא ראה מחזה מופלא, ילד מוליך חמור שעליו יושב יהודי זקן, והילד אינו מפסיק מלימודו אפילו לרגע. רבי חיים שהתפעל מהתמדתו של הילד, מצמאנו לתורה ומיראת השמים שלו, לקחו תחת חסותו וגידלו כן.

לימים גדל אותו ילד והיה לאחד מגדולי המקובלים שגרו בעיר הקודש ירושלים. הוא **רבי מרדכי שרעבי** שרבים נאותו לאורו והתברכו מברכותיו.